

Sygnatura akt I C 257/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 31 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Krzyżak

Protokolant: sekr. sąd. Justyna Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2016 roku w Koninie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko B. S.

- o ochronę dóbr osobistych

1. Zobowiązuje pozwaną B. S. do złożenie oświadczenia następującej treści :

„Ja B. S. przepraszam M. S. za moją wypowiedź zawartą w piśmie z dnia 19 grudnia 2014 roku sugerującą, że pani M. S. miała wpływ na odcięcie prądu na klatce schodowej w budynku położonym w K. przy ul. (...)” - w formie odręcznego pisma skierowanego i przesłanego listem poleconym do przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej ul.(...)w K. – I. S. (1), w terminie 14 dni od chwili prawomocnego wyroku.

2. Zobowiązuje pozwaną B. S. do złożenie oświadczenia następującej treści :

„Ja B. S. uznaję za pozbawione zasadności twierdzenie zawarte w pkt. 6 pisma „Podsumowanie pracy zarządu wspólnoty mieszkaniowej od czerwca 2009 roku do 16 marca 2012 roku” , że państwo S. nieprawnie użytkowali pralnie” – w formie odręcznego pisma skierowanego i przesłanego listem poleconym do przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...) w K., w terminie 14 dni od chwili prawomocnego wyroku oraz do wywieszenia powyższego pisma na tablicy ogłoszeń klatki schodowej budynku na ul. (...) w K. przez okres jednego tygodnia, w terminie 14 dni od chwili prawomocnego wyroku.

3. Umarza postępowanie w zakresie cofniętego żądania.

4. Oddała powództwo w pozostałej części.

5. Koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie znosi.

6. Zasądza od pozwanej na rzecz powódki 600 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych .

7. Nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Koninie) kwotę 100 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Małgorzata Krzyżak

sygn. akt I C 257/15

UZASADNIENIE

Powódka M. S. wystąpiła z pozwem, ostatecznie precyzując go w piśmie z dnia 29.02.2016 r. wnosząc o nakazanie pozwanej B. S. wywieszenia na okres 12 miesięcy na klatkach schodowych budynków przy ulicy (...) w K. oraz doręczenia z pośrednictwem Poczty Polskiej, listem poleconym, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru wszystkim członkom Wspólnot Mieszkaniowych budynków przy ul. (...) w K. oświadczeń w formie pisemnej, pogrubioną czcionką o rozmiarze A. 14 koloru czerwonego na białym tle, na koszt własny, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie następującej treści:

„ Ja B. J.- S. przepraszam za naruszenie dobrego imienia oraz godności M. S. poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji sugerujących, jakoby „ nikt nie wpadł na pomysł odcięcia prądu, dopiero po „wizji lokalnej” p. S. u śp. dr. M. sprawa nabrała obrotu poprzez kontrolę z P.”,

„ Ja B. J.- S. uznaje za własne twierdzenia zawarte w piśmie Posumowanie pracy Zarządu wspólnoty Mieszkaniowej od czerwca 2006 r. do 13 marca 2012 r. przedstawionym na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej budynku przy ulicy (...) w K., w zakresie dotyczącym M. S., za pozbawione zasadności”.

Cofnęła roszczenie o zobowiązanie B. S. do zapłaty na rzecz Stowarzyszenia (...), (...), ul. (...) w K. kwoty 2.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, podtrzymała wniosek o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz całkowitych kosztów procesu. (k. 211-214).

Zdaniem powódki następujące twierdzenia zawarte w piśmie Posumowanie pracy Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej od czerwca 2006 r. do 13 marca 2012 r. ;

„ usunięcie anteny zbiorowej i anteny pp. S. z dachu budynku i w związku z tym naprawy dachu”,

„ odebranie nieprawnie użytkowanej przez pp. S. pralni i przeznaczenie jej dla potrzeb sprzątaczk”,

„ na życzenie pani S. zwrócono jej zamek z pralni” zawierają nieprawdziwe informacje o niej. Fałszywe jest stwierdzenie aby usunięcie jej anteny wymagało następczej naprawy dachu. Usunięcie anteny wymagało jedynie wykręcenia jej z zamocowanych kołków rozporowych. Nieprawdą jest aby żądała zwrotu zamka do drzwi pralni i by nieprawnie z mężem użytkowała pralnię. W pralni tej za zgodą wspólnoty znajdowały się meble, które miały służyć w przyszłości na cele związane z działalnością wspólnoty.

Natomiast stwierdzenie pozwanej „ nikt nie wpadł na pomysł odcięcia prądu, dopiero po „wizji lokalnej” p. S. u śp. dr. M. sprawa nabrała obrotu poprzez kontrolę z P.” sugeruje, że powódka spowodowała odcięcie energii elektrycznej na klatce schodowej oraz kontrolę z P.. Kontrola z P. oznacza kontrolę Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w P.. Powódka znała dr. M. z pracy i była u niego z wizytą koleżeńską (k.2-7, 183-191).

Pozwana B. S. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa.

Przyznała się , że skierowała pismo do Przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej I. S. (1) w którym zawarła stwierdzenia, że „ nikt nie wpadł na pomysł odcięcia prądu, dopiero po „wizji lokalnej” p. S. u śp. dr. M. sprawa nabrała obrotu poprzez kontrolę z P.”. Wyraziła zdziwienie w jaki sposób powódka weszła w posiadanie tego pisma, skoro było ono skierowane do Przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej budynku (...), której powódka nie jest członkiem. Jej zdaniem wewnętrzna korespondencja pomiędzy pozwaną członkiem wspólnoty a przewodniczącym tej wspólnoty podlega ochronie i dzielenie się przez pozwaną prywatnymi przypuszczeniami w prywatnej korespondencji nie może podlegać cenzurze.

Dokument Posumowanie Pracy Zarządu zawiera wszystkie czynności podjęte przez zarząd i został zaadresowany do nowego przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej budynku przy ul. (...) w K..

Nie jest prawdą aby antena zbiorcza i powódki była przymocowana do komina. Antena była przytwierdzona do masztu, który dotykał powłokę dachu. Konieczne było zdjęcie ich celem wykonania niezbędnych prac remontowych powłoki dachu.

Z grona wspólnoty powódka posiadała tylko i wyłącznie dostęp do pralni, na prośbę powódki zwrócono jej zamek do drzwi do pralni.

Zdaniem pozwanej w.w. pismach nie można doszukać się naruszenia dóbr osobistych powódki (k. 26-29).

Sąd ustalił, co następuje:

Strony do około 2013 r. mieszkały w jednym bloku na ul. (...).

Budynek ten znajduje się na nieruchomości której właścicielem był Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w P., a jego lokatorami byli pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej. M. S. była kierownikiem Zakładu (...), zrezygnowała z funkcji kiedy jej mąż L. S. objął funkcję (...) Lekarza Weterynarii (dyrektora generalnego).

Pozwana kupiła tam mieszkanie w 2007 r., a wprowadziła się w 2010 r. Strony były członkiniami Wspólnoty Mieszkaniowej budynku przy ul. (...). W budynku tym znajduje się sześć mieszkań.

Uchwałą Nr (...) z dnia 20.07.2006 r. W. G. (1) i M. S. weszły w skład Zarządu Wspólnoty (k. 67). Następnie w 2009 r. nastąpiła zmiana i do zarządu została wybrana pozwana. W zasadzie już od chwili nabycia mieszkania przez pozwaną dochodziło pomiędzy nią a panią G. do nieporozumień, na tle rozliczeń finansowych dotyczących Wspólnoty. Kiedy pozwana i pan L. kupili mieszkania, stosunki we wspólnocie zmieniły się. Pozwana zgłaszała uwagi co do korzystania z pomieszczenia pralni. Wówczas klucz do pralni miała M. S. i E. P. (sprzątaczką). W pomieszczeniu tym były przechowywane meble ze zlikwidowanego laboratorium, lodówka. Na jednym z zebrzań wspólnoty doszło do utarczki między stronami dotyczącej klucza od pralni, dostępności do pralni. Wcześniej nikt z członków wspólnoty nie korzystał z pralni i nie prosił o jej udostępnienie. Kiedy członkiem zarządu została pozwana poprosiła powódkę o klucz do pralni, który otrzymała. Pomieszczenie pralni zostało przeznaczone na pomieszczenie socjalne dla sprzątaczk i magazynek na narzędzia. Pozwana wymieniła zamek od pralni a klucz ze starym zamkiem oddała powódce. Mimo tak małej wspólnoty na zebraniach wspólnoty często dochodziło do spięć (zeznana świadka B. M. k. 78v-79).

W 2010 r. M. W. usuwał z dach bloku (...) trzy stare maszty i antenę powodów. Po demontażu wykonał drobne naprawy dachu. Na zebraniu członków wspólnoty Mieszkaniowej w dniu 16.03.2012 r. zostało przedstawione Posumowanie Pracy Zarządu (k. 129-134). Wszyscy członkowie Wspólnoty Mieszkaniowej (...) otrzymali to pismo.

Od maja 2013 r. pozwana zamieszkała w budynku przy ul. (...). Przewodniczącym tej Wspólnoty Mieszkaniowej jest I. S. (1). Jest on również kierownikiem Powiatowego Inspektoratu Weterynaryjnego w K..

W skład tej Wspólnoty wchodzi 2 mieszkania (pozwanej i dr. M.) oraz lokal (...) w K.. W 2012 r. budynek ten został przekazany w zarząd trwały (...) w K., który ma osobny budżet i jest odrębną jednostką. Pod koniec 2013 r. lub na początku 2014 r. powódka była odwiedzić dr. M., który już wtedy chorował.

I. S. (1) jako kierownik (...) w K. zlecił elektrykowi ustalenie jakie instalacje są podłączone pod licznik (...). Okazało się, że prąd dochodzący na korytarz (klatkę schodową) oraz jej oświetlenie podłączone są pod licznik (...). Wówczas podjął on decyzję o odłączeniu prądu (klatki schodowej) od licznika (...), informując wcześniej o powyższym mieszkańców wspólnoty. Pod koniec roku 2014 r. został odcięty prąd, w niedługim okresie po tym pozwana skierowała pismo do Przewodniczącym Wspólnoty Mieszkaniowej I. S. (1), który okazał je swojemu przełożonemu Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii w P. panu L. S.(mężowi powódki).

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków:

I. S. (1) (k. 77v-78v), B. M. (2) (k. 78v-79v), D. P. (k.80), S. P. (k. 170v), E. P. (2) (k. 170v-171), Z. M. (k.171-171v), J. L. (k. 205v-206), K. K. (k.206), B. M. (3) (k.206-207), O. A. (k 207) , M. W. (k. 207-207v),

zeznań powódki (k. 215-216), zeznań pozwanej (k.216-217),

przedłożonych dokumentów : pisma z dnia 19.12.2014 r. (k. 8-10), pisma „Podsumowanie pracy Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej od 06.2009 r. do 16.03.2012 r.(k. 11-13) , zdjęcia dachu (k. 65-66) , uchwały Nr (...) (k. 67), protokołu nr (...) z dnia 23.01.2010 r. wraz z opisem przebiegu zebrania (k. 90-97)

Pismo sporządzone przez W. G. (k.68-69), pozostałe uchwały wspólnoty i protokoły z zebrań (k. 98- 128, 136- 161) , notatka sporządzona przez Członków Wspólnoty nie były istotne dla rozpoznania niniejszej sprawy.

Poza sporem jest to, że pozwana napisała pismo z dnia 19.12.2014 r. skierowane do przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej i pismo Podsumowanie Pracy Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej od czerwca 206 r. do 13 marca 2012 r.

Na podstawie zeznań świadków I. S., O. A. Sąd ustalił, że kiedy okazało się, że pod licznik (...) w K. jest podłączony prąd (oświetlenie) na klatce schodowej to jego odcięcie było wyłączną decyzją I. S. (1).

Zeznania świadka S. P., który 20 lat temu montował antenę powodów nie były przydatne. Również jako nieprzydatne oceniono zeznania świadka Z. M., które w ocenie Sąd były wyuczone jej wiedza wynikała jedynie z przekazu otrzymanego od powódki. Świadek ten bardzo sporadycznie spotykała się z powódką, w ubiegłym roku raz w maju, nigdy nie była u powódki w domu, z drugiej strony była zorientowana w sprawie mebli i klucza do pralni, zdarzeń nieistotnych, które miały miejsce kilka lat temu.

Sąd zważył:

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. W przypadku osoby fizycznej jej dobre imię, czy też cześć, honor, uczciwość, rzetelność osobista i zawodowa stanowią dobra osobiste podlegające ochronie na mocy w/w przepisu prawa. Powódka wywodził swoje roszczenie z treści art. 24 § 1 k.c., zgodnie z którym ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków.

Przesłankami odpowiedzialności przewidzianymi w art. 24§ 1 k.c. są :

istnienie dobra osobistego, jego naruszenie lub zagrożenie naruszenia, oraz bezprawność działania sprawcy. Spełnienie dwóch pierwszych przesłanek musi wykazać poszkodowany. Winien on określić w jakich swoich odczuciach, ewentualnie w jakich konkretnie prawem przewidzianych swoich dobrach osobistych został dotknięty zachowaniem sprawcy, oraz na czym polega naruszenie tej jego sfery przeżyć, a także te okoliczności udowodnić (art. 6 k.c. i art. 232 k.c.).

Sąd powinien w pierwszym rzędzie ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego i dopiero w razie pozytywnej odpowiedzi na to pytanie oceniać, czy działanie pozwanej było bezprawne, mając przy tym na względzie, że powołany przepis posługuje się konstrukcją domniemania bezprawności, a zatem ciężar dowodu obalenia tego domniemania spoczywa na pozwanym.

Jako przyczyny wyłączające bezprawność działania w nauce prawa wymienia się: działanie w ramach porządku prawnego, wykonywanie prawa podmiotowego, obronę interesu zasługującego na ochronę, zezwolenie uprawnionego. Przesłanka bezprawności jest ujmowana szeroko i brak możliwości sformułowania precyzyjnych kryteriów, jakimi należy kierować się przy ocenie bezprawności naruszenia dóbr osobistych. Odpowiedzi należy poszukiwać w realiach

konkretnej sprawy, a nadto o naruszeniu dóbr osobistych nie mogą decydować subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej, a chodzi o reakcję, jakiej należy oczekiwać od rozsądnie myślących ludzi.

Naruszenie podlegać będzie ocenie według kryterium obiektywnego tj. poprzez weryfikację subiektywnego odczucia osoby żądającej ochrony prawnej z obiektywną reakcją w opinii publicznej (wyrok SN z dn. 16.01.1976 r. II Cr 629/75, OSN 1976 nr 11, poz. 251).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że powódka wykazała, że doszło od naruszenia jej godności osobistej, dobrego imienia przez stwierdzenie pozwanej zawarte w piśmie z dnia 19.12.2014 r. skierowanym do Przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej I. S. „ nikt nie wpadł na pomysł odcięcia prądu, dopiero po „wizji lokalnej” p. S. u śp. dr. M. sprawa nabrała obrotu poprzez kontrolę z P.”. Wypowiedź ta sugeruje, że powódka miała wpływ na „odcięcie prądu na klatce schodowej”. Zdaniem Sądu jest to wyłącznie insynuacja pozwanej, doszukiwanie się „drugiego dna” w odcięciu prądu. Nieuprawnione było wiązanie powódki (żony ówczesnego przełożonego I. S.) z kontrolą z P. i wpływaniem na odcięcie prądu. Jak wykazało postępowanie dowodowe, powódka odwiedziła dr. M. pod koniec 2013 r. lub na początku 2014 r., więc nawet przedział czasowy nie wskazuje na istnienie związku między jej wizytą o odcięciem prądu (upływ ponad 8 miesięcy), a co istotne była samodzielna decyzja kierownika (...) w K.. W ocenie Sądu stwierdzenie to naruszyło dobro osobiste powódki, jej dobre imię, bowiem w odczuciu przeciętnego odbiorcy wywołuje przekonanie o wpływaniu powódki za pośrednictwem męża na decyzję w sprawie odcięcia prądu. Powódka została podmówiona o niechlubne postępowanie, które mogło ją poniżyć w opinii publicznej. Nie ma znaczenia podniesiony przez pozwaną fakt, że pismo to było skierowane jedynie do Przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej I. S. Nie można też przyjąć jak twierdzi pozwana, że była to prywatna korespondencja. Było to pismo oficjalne, poruszające sprawy związane z działalnością wspólnoty, skierowane przez członka wspólnoty do Przewodniczącego Wspólnoty.

Odnosząc się do kolejnych zarzutów powódki związanych ze sformułowaniami zawartymi w piśmie Posumowanie pracy Zarządu wspólnoty Mieszkaniowej od czerwca 2006 r. do 13 marca 2012 r., to w ocenie Sądu sformułowania dotyczące

„ usunięcie anteny zbiorowej i anteny pp. S. z dachu budynku i w związku z tym naprawa dachu” i „ na życzenie pani S. zwrócona jej zamek z pralni” nie naruszyły dóbr osobistych powódki. Przy czym bez znaczenia jest to, czy demontaż anteny spowodował naprawę dachu, czy też nie oraz czy powódka żądała zwrotu zamka. Obiektywnie analizując te stwierdzenia bez względu na to czy zawierają fałsz czy też nie, w odbiorze przeciętnego odbiorcy, biorąc pod uwagę obiektywną reakcję nie wywołują przesvědzenia o naruszenia jakichkolwiek dóbr osobistych.

Z kolei sformułowanie „ odebranie nieprawnie użytkowanej przez pp. S. pralni i przeznaczenie jej dla potrzeb sprzątaczk” w odbiorze przez inne osoby jest pojmowane jako stwierdzenie, że powódka użytkowała pralnię bezprawnie, czyli działa wbrew prawu. Jest to stwierdzenie stawiające powódkę w negatywnym świetle, jako osobę nie przestrzegającą prawa. M. S. jest członkiem wspólnoty mieszkaniowej i miała prawo do korzystania z pralni tak jak inni członkowie wspólnoty. To, że miała klucz do pralni i inne osoby wspólnoty z niej nie korzystały nie miało znaczenia dla oceny, że powódka miała prawo do korzystania z pralni. Stwierdzenie o nieprawnie użytkowanej pralni jest nieprawdziwe i godzi w dobre imię powódki.

Wobec czego Sąd orzekł jak w punkcie 1 i 2 wyroku.

Odnosząc się do sposobu – formy złożenia oświadczenia przez pozwaną Sąd uznał, że adekwatnym sposobem jest skierowanie pisma do Przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...). Skoro naruszenia dobra osobistego przez pozwaną nastąpiło w piśmie skierowanie pisma do Przewodniczącego Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...), to żądanie powódki aby złożenie oświadczenia nastąpiło w szerszej formie jest nieuzasadnione.

Natomiast w punkcie 2 wyroku Sąd uznał, że skoro pismo „Posumowanie pracy Zarządu wspólnoty Mieszkaniowej od czerwca 2006 r. do 13 marca 2012 r.” zostało przekazane do wszystkich członków wspólnoty mieszkaniowej bloku przy ul. (...), właściwym sposobem złożenia oświadczenia przez pozwaną jest przesłanie go do przewodniczącego

Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...) oraz wywieszenie oświadczenia na tablicy ogłoszeń klatki schodowej budynku na ul. (...). Skoro pisma były sporządzane odręcznie przez pozwaną to również w takiej samej formie pisma odręcznego pozwana winna złożyć stosowne oświadczenia.

Z uwagi na cofnięcie przez powódkę żądania w zakresie żądania zapłaty kwoty 2.000 zł i wyrażenie na powyższe zgody przez pozwaną, w tej części Sąd umorzył postępowanie (art. 355§ 2k.p.c.) – pkt 3 wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo uznając je za nieuzasadnione – pkt 4 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie z art. 100 k.p.c. mając na uwadze wynik sprawy. Skoro powództwo co do roszczeń niemajątkowych zostało uwzględnione, zasądzono od pozwanej na rzecz powódki 600 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu (roszczeń niemajątkowych).

Natomiast cofnięcie pozwu w części należy traktować jak „ przegranie” procesu w tym zakresie. Z uwagi na nieuiszczenie opłaty sądowej od roszczenia majątkowego, Sąd nakazał ściągnąć brakującą opłatę sądową od powódki. Koszty zastępstwa procesowego wzajemnie zniesiono.

SSO Małgorzata Krzyżak